

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Amerika a bevándorlás ellen.

(K. Ö.) Mialatt mi azon törjük a fejünket, hogy minél szabályszerűbben szabaduljunk az oly annyira szükséges munkaerőtől, az Egyesült-Államok nem szünek meg korlátozó intézkedéseket állítani a szerintük felesleges bevándorlás ellen. Valamikor bü-zkén hirdette, hogy a szabadság hazája és aki szabadság után vágyik, jöjjön Amerikába. Ma már telítve van munkaerővel és a munkaalkalmak fejlődése nem tart lépést a munkakereső bevándorlók számával.

Az Egyesült-Államok 1882-ben törvényben kimondták, hogy a káros bevándorlás korlátozandó. A káros bevándorlók alatt értették a betegeket, koldusokat, prostituáltakat, leánykereskedőket, anarkistákat, analfabéákat és a kinaikat. A korlátozó intézkedéseket folyton szaporították. 1907-ben oly értelmű törvényt hoztak, hogy a fizikailag és erkölcsileg értéktelen emberek Amerika területére be nem bocsájthatók. Az 1910-iki törvény szerint pedig azok, akik három éven belül valamilyen büntényt követnek el, kiutasíthatók.

Magában véve ezek a korlátozó intézkedések nem lennének kifogásolhatók.

Amerikának joga van a reá nézve kellemlen elemek ellen védekezni. Ami azonban a szigorú kritikát kihívja, az az a körülmény, ahogyan a bevándorlási hatóságok Ellis Islandon ezeket a törvényes rendelkezéseket végrehajlják. Maguk az amerikai lapok kelnek ki a brutális eljárás ellen, mellyel a bevándorlók bántanak.

Amerikának joga van törvényes korlátozásokat állítani a bevándorlás elé, nekünk viszont jogunk, sőt kötelességünk követelni, hogy ezeket a törvényes rendelkezéseket humánusan kezeljék. De kötelességünk az is, hogy csak oly kivándorlókat eresszünk utra, kik az amerikai törvényes kelleknek megfelelnek, nehogy visszautasítván, gazdaságilag tönkre menjenek.

Az Egyesült Államok azonban nemcsak önkényesen kezelik az érvényben levő bevándorlási törvényeket, hanem azon vannak, hogy újabb korlátozó intézkedéseket léptessenek életbe. A szenatus által kiküldött bizottság most készült el azzal a munkalattal, mely a bevándorlást teljesen gazdasági alpra fekteti és ehhez szabja az újabb életbe léptendő korlátozó intézkedéseket.

A bevándorlási bizottság hét pontban

foglalta össze a korlátozó intézkedéseket. Ezek a következők:

1. Az Egyesült-Államok területére be nem vándorolhatnak, akik írni és olvasni nem tudnak, továbbá az ázsiai faj és azok a nőtlenn munkások, kik ipart nem tanultak.

2. A bevándorlók száma egy-egy országból meghatározandó. Ha a bevándorlás ezt a számot elérte ujesztendeig, abból az országból senki be nem jöhet.

3. Minden bevándorló erkölcsi bizonyítványt tartozik hazájabeli hatóságától hozni.

4. A bevándorlók fejadója felemelendő.

5. Minden bevándorló a kongresszus által meghatározandó készpénzzel tartozik rendelkezni. Most 25 dollárt, 125 koronát tartozik a bevándorló előmutatni.

6. Oly bevándorló, ki öt éven belül büntényt követ el, kiutasítandó.

7. A bevándorlás a városoktól elterelendő és lakatlan vidékekre irányítandó.

Látnivaló, hogy ezek az intézkedések, ha törvényerőre emelkednek, soknak elveszik majd a kedvét az Egyesült-Államok területére való bevándorlásnak.

Ami különösen minket illet, a bevándorlási bizottság határozatai közelről érdekelnek minket. A nemzetiségi vidékekről kivándorlók írni és olvasni sem

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Két év Keletáziában.

— Utirajzok. Írta: dr. Bozóky Dezső, cs. és kir. sorhajóorvos. Első kötet: China és Korea. 532 oldal, 258 képpel. Szerző sajátja. —

A ismeretlen utáni vágy talán egy téren sem nyilvánul úgy az embernél, mint abban a kívánságban, hogy idegen országokat lássunk. Utazni, látni, tapasztalni, megismerni idegen népeket és országokat: kinek ne volna egyik utkos és talán egész életén át soha meg nem valósuló álma! Er-zzük mindannyian, hogy ismeretkőünk sokkal többre vágyik, mint annak megismerésére, amit közvetlen közelünkben látunk. Tudni kívánjuk, hogyan élnek az emberek más országokban, más földrészekben, más éghajlat alatt. Ismerni kívánjuk az egész földtekét s úgy ér-zzük, hogy a mivel többet ismerünk, annyival lettünk gazdagabbak.

S valóban, a szellemi kincsek gyűjtésének nemes szenvedélye nem méltatlanul keres kielégítést első sorban idegen országok és világ részek területén. Amit az idegenről m grudunk, az tanulságos. Ha az idegent megismerjük, csak

akkor tudjuk a magunk társadalmi életének előnyeit igazán megbecsülni, hiányait helyesen megítélni. A külfölddel való párhuzamba állítás a magunknak alaposabb megbecsülésére is vezet, másrészt pedig az egész emberiség közérzésébe visz bele.

Ez a vágy meg van mindannyiunknál és mégis, alig egynéhány szerencsésnél találhat kielégítésre. A közlekedési eszközök tökéletesedése, a művelés terjedése mind közelebb hozza egymáshoz a népeket, országokat és világrészeket. A multhoz viszonyítva hasonlíthatatlanul több azok száma, akik ma hazájuk vagy világrészük határain túl merészkedhetnek. A hol Vambéri még dervisöltözetben, ez-r vesély közt járt, oda ma vasut röpi az utazót s a hol Magyar László még attól félt, hogy megeszik pecsenyének, ott ma inkább attól kell tartania az utasnak, hogy egészen európai stíben be találják csapni eredeti népviseleti cikke helyett hamisítványokkal. A vilá járt ember ma már nem is olyan nagy csuda — és mégis a legjobban csak álmódjuk a föld közvetlen megismerését és álmódni fogjuk mindig.

A nőről azonban álmódunk, azt ma már sokkal hitelesebb és megizhatóbb képben va-

rázsojjak élnek az ut eirasok. H-sszu évüzedeken át a magyar közönség ezen a téren a külföldre volt utalva. Van nekem a könyvtáramban egy régi utazási diszmű: azaz nem is olyan régi, csak a nyolcvanas évekből való. Holub Emil Sétája a világ körül. Farnetszetekkel díszített, elég kezdetleges munka — és kicsoda kapos mű volt annak idején, pedig németből fordították magyarra! Aztán jöttek más, ugyancsak fordított utazási munkák az egyetlen magyar mű Vambéri munkája volt, de az is csak képek nélkül volt kénytelen megpróbálni a magyar közönsége meghódítani. Aztán egyszerre nagyot léptünk előre: megjelent Gáspár Ferenc utazási műve, a Negyven ezer mérföld vitorával és gözzel. Ez a munka már a modern technika minden eszközeinek felhasználásával készült el. Pompás külső kiállításában nem csekély szerep jutott a szebbnél-szebb képeknek, leíró részletei elevenek, változatosak voltak. Gáspárnak ezt a munkáját követte a többi, most pedig összes utelírásait egybeolvasztva adta ki egyik nagy fővárosi cég s ez az ötkötetes munka Magyarországon eddig páratlan sikert ért el. Aki világot akart látni legalább képben, mind elolvassa Gáspár munkáját.

Önkéntelenül is a magyar utelírásiroda-

Megnyilt!

Czillér Imre

nagyáruháza Szt-László-tér 1.

HUSVÉTI HÉT 1911 április hó 10-től április hó 15-ig minden cikkben rendkívüli olcsó árak!

a volt KUNZ JÓZSEF és TÁRSA cég összes helyiségeiben újonnan átalakítva. A látványosságzámba menő új aruház megtekintésére a mélyen tisztelt közönséget minden vételkötettség nélkül tisztelettel meghívom.

tudnak. Mivel a kivándorlók számát illetőleg az első között vagyunk, biztosra vehetjük, hogy Amerika velünk szemben felállítja a numerus clausust. Honnét vegyék kivándorlónk a 125 koronát meghaladó készpénzt, mikor a legelőbbje azért vándorol ki, hogy ott pénzt keressen, melylyel itthon kis földcskét vehessen magának. És mit keressen a mi kivándorlónk Amerikában, ha nem szabad neki városokban és ipart lepeken letelepedni. Lakatlan vidékekre csak a mezőgazdák mennek. Ide azonban pénz kell és az Egyesült-Államok lakatlan vidékeiről tudjuk, hogy azok emberi existenciát most már nem nyújtanak.

Jó lesz oly irányban dolgozni, hogy munkaerőnket itthon foglalkoztathassuk.

Vért és pénzt. Az országgyűlés legközelebbi munkaprogramjának izgató fontosságú kérdése a közös hadsereg és honvédség tsrbe vett reformja, mely a két éves szolgálat címe alatt tetemes létszámszorítást s ezzel a vér- és pénzdónak enormis megnövelését jelenti. A messzi jövőbe kiható reform parlamenti előterjesztése legrövidebb idő kérdése s így méltán lephet meg mindenkit az a körülmény, hogy a katonai reform lényegével és várható terheinek feltüntetésével sem tudományos, sem agitativ célzattal eddig nálunk nem foglalkoztak, sőt a közvélemény kötelességszerű felvilágosítása helyett olyan adatokat hoztak hivatalosan forgalomba, melyek a rideg, őszinte valóságnak — egyszerűen nem felelnek meg.

Ez indította *Serényi Gusztávot*, a neves publicistát, a katonai s az ezekkel összefüggő gazdasági és közügyes kérdések alapos ismerőjét arra, hogy a magyar kritikának az ország érdekében a reformhoz fűzhető megjegyzéseit a magyar közvélemény és a parla-

ment idejekorán való tájékoztatására terjedelmes füzetben földolgozva bocsássa közre. A politikai irodalmunkban eddig páratlanul álló mű elsősorban a közös hadsereg, a magyar kir. honvédség és az osztrák Landwehr mostani és a reform megvalósítása után bekövetkező számviszonyaival foglalkozik. Ugy az ujonc-, mint a békelétszám, valamint a mozgósítási létszám tekintetében szembeállítja a meglévő és az ezután következő állapotot, mindenütt pontosan kitüntetve, hogy a reform mit fog követelni Magyarországtól és mit Ausztriától? Ránutat a reformjavaslat igazságtalanságaira Magyarországgal szemben s föl-hívja a közvélemény figyelmét arra az osztrák merényletre, hogy a reform mennyivel többet követel aránylag Magyarországtól, mint a sokkal népesebb és gazdagabb Ausztriától, jól-lehet a hadsereg békelétszámának növelése első sorban az osztrák kiviteli törekvések érdeke.

A *Vért és pénzt*, mely politikai életünkben kétségtelenül mély hatást fog kelteni, »Mérleg« című rovatában világosan és azonnal könnyen áttekinthetően állította szembe a szerző Magyarország és Ausztria új kiadásait, melyeket a reform maga után vonna, úgy az évi megismétlődő kiadások, mint a beruházási költségek terén, s kimutatja, hogy Magyarország elbirhatatlan új megterhelésének aránya itt is igazságtalan lesz, mert eddigi katonai kiadásunkat sokkal nagyobb arányban fogja növelni, mint Ausztriáét. A munka komoly, tudományos számszlopai eleven, agitativ, de mindvégig előkelő szövegrésszel vannak kiegészítve, melyek az egész munkának szárnyat adnak és azt messze kiemelik az ugynevezett alkalmi füzetek sorából. A szimbólikus borítékrajzzal ellátott három ivre terjedő könyv minden tőzsdében és könyvkereskedésben kapható és az ára 80 fillér.

Aszfalt-háboru

a pénzügyi bizottságban és a tanácsban.

A Szeat László tér rendezése és aszfaltozása tegnap háborut idézett elő a közlekedési szakbizottságban és a városi tanácsban, mint állandó választmányban.

Ugylátszik, még vannak, akiknek a Rákóci-ut aszfaltja nem elég rossz s akik ennek a társát óhajtják a Szent László-téren, csak azért, mert néhány ezer koronát megtakaríthat a város.

A tér rendezésére megtartott árlejtésnél a magyar aszfalttársaság a hengerelt aszfalt munkával, az angol Neuchattel aszfalttársaság pedig tömörített szicíliai aszfalttal pályázott. Az utóbbi azonban 23,000 koronával drágább, azonban ezen különbözetet teljesen megtalálja a város az anyag minőségében.

A magyar aszfalttársaság látván a hangulatot, amelyet méltán váltott ki a Rákóci-ut aszfaltja az egész közönségből, — pótbeadványokat adott be a városhoz. Ezekben ismét azokat a szelid, kérő hangot halljuk, amelyet már hallottunk a magyar aszfalttól, mikor kitűnt, hogy a Rákóci-ut aszfaltja csődöt mondott; de nem felejtettük meg el azokat a szikaturákkal teljes beadványokat, amelyek később kerültek a társaságtól a városhoz. Ilyen előzmények után ne csodálkozzék a t. társaság, ha sokan hallani sem akarnak arról, hogy negyedmillió munkával bízzák meg újból a magyar aszfalttársaságot.

A város közgyűlése szakértőket küldött ki, hogy nézzék meg a két pályázó által másutt készített aszfaltozást s mondjanak véleményyt.

Tegnap a szépészeti és közlekedési szakbizottság és később a városi tanács mint állandó választmány foglalkozott a kérdéssel. A bizottság új árlejtés tartását javasolja, míg a városi tanács az angol aszfalttársaság ajánlata mellett

lomnak ez a fejlődése jutott eszünkbe, mikor megkaptuk Bozóky Dezső könyvének első kötetét.

Bozóky könyve a haladásnak még további fokát jelzi irodalmunknak ebben a közkelettségnek és nagy népszerűségnek örvendő ágában. A szerző szerényen a következőket mondja könyvről előszavában: »Első irodalmi szárnypróbálgatásom ez a könyv és távol áll tőlem, hogy irodalmi babérokra pályáznék vele. Az írás nem kenyerem... Könyvem nem akar utmutató lenni az Ázsiát beutazni szándékozó turisták számára, a mint hogy nem is akarok benne egy száraz statisztikai adatoktól hemzseggő lexikont adni az olvasó kezébe. Tisztán az én személyes benyomásaimat tartalmazza a könyv lapjai.« Aztán elmondja, hogyan jött létre a mű: keletázsiai utjának minden napjáról pontos naplót vezetett, itthon pedig családja összegyűjtötte a tőle kapott leveleket. Ezekből a teljesen közvetlen forrásokból dolgozta át nagy munkáját s a mit ír, azon rajta van a közvetlen átélés melege.

Amit a szerző az előszóban szerényen ígér, annál sokkal többet ad.

A közvetlen benyomások hatása alatt Bozóky nem csupán benyomásokat örökített meg.

Nyílt szemmel látott meg azokban a távoli országokban sok olyan dolgot, a mit mellett más utazók egyszerűen elhaladtak, a nélkül, hogy észrevették volna. Onkéntelenül is kínálkozik az összehasonlítás Gáspár Ferenc művével: nos hát ez elől nem szükséges kitérnünk, ez az összehasonlítás Bozóky könyvének csak előnyére válik. Gáspár több helyen észrevehetően fölületesebb, mint Bozóky. Kináról és Koreáról Bozóky könyvéből sokkal tisztább és igazabb képet nyerünk, mint Gáspáréból. Valóságos aprólékos gonddal tud Bozóky felsorolni olyan vonásokat, a melyeket Gáspár elhagyott, pedig éppen ezek az intimitások adják meg a keletázsiai életnek igazi képét. Nem statisztikai adatokkal untatja az olvasót, hanem az életet mutatja be, de azt azután minden jellemző részletében. S nehogy azt gondolja valaki, hogy ezek a részletezések unatósok. Ellenkezőleg, ezekben nyilvánul meg Bozóky igazi irótalentuma. A részleteknél is meglátja az összetartó kapcsolatot. Mindent észrevesz, a mi érdekes és jellemző és mindent érdekesen és jellemzően tud leírni. Itt, a leírásban nyilatkozik meg Bozóky tehetségének másik előnye. Mert nem elég valamit meglátai, le is kell írni úgy, hogy a ki olvassa, bele képzelhesse magát a szerző által leírt helyzetbe.

Bozóky pedig valósággal magával viszi az olvasóit. Közvetlen, keresetlen előadásával eltalálja azt a legmegfelelőbb hangot, a melynek utleírásoknál egyedül van jogosultsága. Élénk, eleven leírásai úgy lekötik az olvasóközönség figyelmét, hogy a ki kezébe veszi a könyvet, alig tudja letenni s az egyszer elolvasott részleteket újra és újra átolvassa.

Ezek a jeles írói tulajdonságok már azokból a részletekből kitűntek, melyeket még könyve megjelenése előtt a szerző az egyes magyar lapokban, köztük lapunkban is közzétett. Most, mikor az egész utleírást kapjuk, az írói tehetség meggyilvánulása még szebb összhangban érvényesül. S van még egy körülmény, ami a kötetet még élvezetesebbé teszi: a sok szép, igazán művészi és eredeti illusztráció. A kép megeleveníti a szöveget és a szöveg életet lehel a képekbe.

Bozóky könyvének most csak az első kötet jelent meg. Ez a kötet Pólából Kinába való utazást, Kína partjainak nevezetesebb városait, Vladivosztokot és Koreát mutatja be. Tanulságosabb, kedvesebb utleírást a magyar irodalomban még nem olvastunk, ezt elmondhatjuk. Gratulálunk a szerzőnek munkájához és fokozott érdeklődéssel várjuk a második kötetet. Ez a kötet kizárólag Japánnal fog foglal-

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Kitünő erdélyi

Fővárosi mintára,
pazar eleganciával
berendezve!

borkülönlegességek.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

foglalt állást s ezt ajánlja a közgyűlésnek elfogadásra.

A szépművészeti és közlekedési szakbizottság Komlóssy József gazd. tanácsnok elnöke alatt Rimler Károly polgármester, dr. Thury László, Kőszeghy József, Rendes Vilmos, Sztarill Ferenc, Schwarcz Izidor, Bordé Ferenc, Köblös Ferenc, Jelinek Géza voltak jelen.

Az ülés elején Kőszeghy József főmérnök előadta a Budapesten és Szegeden tapasztaltakat. Az angol aszfalt jó a fővárosban, csupán a Baros-utcában hibás, mert ott sok sinkeresztetés van, a szakértők szerint azonban a talaj nem szilárd. A sinek mentén az angol aszfalt sem jó. Általában az angol aszfalt kocsi burkolatnak igen szép, sima, lokális törések nincsenek rajta, csak a sinek mentén. — A magyar aszfalt munkája egyes utcákon kifogástalan, néhol azonban még rosszabb, mint nálunk. Közös vonás mindkettőnél, hogy ahol a burkolt terület széles, nagy s a forgalom kicsi, ott a burkolat tartós, míg a szűk, kicsi területen nagy forgalomnál könnyen romlik. A magyar aszfaltnál a romlás sokkal hamarabb következik be. — Szegeden ez évben nagy munkákkal bízták meg a magyar aszfalt társaságot s ott a munkákkal meg vannak elégedve. De a régebbi munkákat ott is kikellert cserélnie. A nagy phönix sineknél az aszfalt comprinie is jó, mert kisebb a rezgés. Mivel a Szent László-téren nagy a forgalom, ez okból az angol rendszerű szicíliai aszfaltot tartja jobbnak. A főmérnöknek az az álláspontja, tapasztalatai alapján, hogy az angol szisztéma szerinti aszfalt jobb s kéri, hogy az angol társaságnak adják ki a Szent László-tér burkolását.

Komlóssy József ezután ismertette a magyar aszfalttársaság pótbeadványait, amelyekben kijelenti, hogy ő is kész angol rendszer szerinti, szicíliai anyaggal elkészíteni a munkákat s kéri, hogy a három pályázó között újabb szűkebb pályázatot hirdessenek. — De hajlandók az ő dernai anyagukból is elkészíteni a burkolást s 10 évig jót áll érte. Ha ez utóbbit fogadná el a város, kárpótlásul hajlandó a Rákóczi-uton a sinek mellé fakockákat elhelyezni, sifolyóméterenként 3 K 75 fillérért s a Rákóczi ut

kozni s olyan részletes utleírás lesz a legújabb keleti nagyhatalomról, aminő a magyar irodalomban eddig nem jelent meg. Japán vonások egyébként már a most megjelent kötetben is átvillannak és a mi nem csekélyül emeli érdekességét: a keletázsiai állapotokat közvetlenül a japán-orosz háború utáni helyzetben írja le, a mi csak fokozza érdekességét.

A megjelent I. kötet egyik érdekfeszítő részletét lapunk husvétii számában fogjuk közölni wutaványul.

Külön dicséretet érdemel Sonnenfeld Adolf műnyomdája, mely Bozóky könyvét igazán pártját ritkító eleganciával és izléssel állította ki. Ilyen kiállítású könyvet a fővárosi nagy műintézetek nem sokat produkálnak, szebbet pedig talán egyáltalán nem.

A munka egy-egy kötetének ára 16 korona, két köteté 30 korona. Megrendelések dr. Bozóky Kálmán közalapítványi kir. jogügyi tanácsos címére Budapest, IX., Vámház körút 7. II. emelet küldendők, ahol a munka részletfizetésre is megrendelhető. Megszerzése minden művelt családot érdekes, tanulságos és kiállításában is díszes olvasmányhoz juttatja, melyben a tanulságos és az érdekes egymással párhuzamosan haladva adják meg az olvasónak a modern kor és minden korok legnagyobb kincsét: az ismeretét. — r.

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér :: Kishidőnél 9 éve vezetett ::

aszfaltján jótállási idejét 6 évről 8 évre tel-emelni s a rossz aszfaltot kicserélni.

Thury László dr. kijelenti, hogy az angol aszfalt mellett van; a pótajánlat és alkudozás azonban ellenkezik a közszállítási szabályzattal.

Rimler Károly a pótajánlatból nem látja az előnyöket. A Rákóczi-utat a város nem veszi át mai ronda állapotában, ha pedig teljesen átjavítja, ez 2 évi jótállással felér. Azt a rongyot, ami ma a Rákóczi-uton van, senki sem veszi át Januártól decemberig mindég javítják, még sem jó. A jótállási idő kitolása két évvel, csak a bizottság megtévesztésére való dolog. Támogatni kötelessége a tisztességes hazai vállalatot, de csak addig, míg a város érdekei ellen nincs a támogatás. Rámutat a multa, mikor a városi tanács kíméletesen bánt a társasággal, dacára az egész város felzúdulásának. Azért is helyes, hogy más vállalatot bízzanak meg a munkákkal, hogy összehasonlíthassák a két munkát. Most az ajánlatok alapján kell választani s ajánlja az angol aszfalttársaság pályázatát.

Sztarill Ferenc az új árlejtés mellett van. Többek hozzászólása után a szakbizottság, 2 ellenében, 3 szavazattal új árlejtés kiírását javasolja.

Közvetlen a szakbizottság ülése után a városi tanács mint állandó választmány foglalkozott a kérdéssel s az angol aszfalttársaság javaslata mellett foglalt a többség állást s ilyen irányban teszi meg a tanács javaslatát a jövő heti közgyűléshez.

A politikai helyzetről. A *Pester Lloyd* jeienti: Mindkét részről arra törekcsenek, hogy a korona döntésének szükségességét elkerüljék és a két kormány megegyezésre jusson. Ezért *Khuen-Héderváry* gróf közvetlen a husvétii ünnep után, kedden ismét Bécsbe fog jönni, hogy a tárgyalások félbeszakadt, de meg nem szakadt tonalát újból felvegye.

— Addig is — mondotta bucsuzóra a magyar miniszterelnök — innen is, tülről is lesz időnk megfontolni a dolgokat.

A főrendiház ülése. A főrendiház ma déiben gróf *Csáky* Albin elnöklésével ülést tartott, amelynek tárgya az elnöki bejelentésben kívül csupán a minták és szabadalmazható tárgyak kiállításokon való előleges védelméről szóló javaslat volt. A javaslatot minden hozzászólás nélkül elfogadták.

A véderőreform és Bosznia. A véderőreform körül folyó tárgyalásoknál egy igen érdekes és bizonyára még sok bonyodalmat okozó kérdés merült fel. A kérdés az, hogy unjoncozzanak Boszniában és Hercegovinában, illetőleg, hogy milyen véderőtörvény legyen érvényes az anektált tartományokra.

Eddigélé egy kormányrendelet alapján unjoncoztak Boszniában annyit, amennyit éppen a hadügyi kormány jónak látott. Boszniai unjoncokból négy gyalogezredet és egy vadász zászlóaljat állítottak ki, de ezzel a véderőképes bosnyák ifjuság létszámát éppenséggel nem merítették ki. A hadvezetőség csak éppen azt akarta, hogy legyen a hadseregben egy bosnyák kontingens is, hogy a külföld előtt megmutathassa, hogy a muzulmánok is szívesen szolgálna a közös hadseregben.

Elkerülhetetlen azonban, — és a bécsi tárgyalások során már erről is szó volt — hogy a bosnyák unjoncok ügyét valamilyen formában rendezzék. El kell dönteni, hogy milyen véderőtörvény legyen érvényes az anektált tartományokban. Az osztrák vagy a magyar véderőtörvényt nem

lehet egyszerűen kiterjeszteni Boszniára, mert hiszen még nincs eldöntve, hogy melyik törvényhozás területéhez tartozik Bosznia. Külön véderőtörvényt pedig nem készíthet a bosnyák tartománygyűlés, mert ez megint a trialisztikus felfogásnak tett engedmény volna, a mi ellen a magyar kormánynak a legerélyesebben kell állást foglalnia.

A hadvezetőség most keresi azt a formulát, amellyel ezt a kényes kérdést elintézhethet. Szó volt arról, hogy a delegációk lennének illetékesek a rendezésre, de itt szintén a magyar kormány állitana fel akadályokat, mert a magyar törvények szerint a delegáció nem törvényhozó testület, csak egy parlamenti bizottság. A hadvezetőség tehát tovább keresi a formulát . . .

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és ur! divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

Tájékozo:

Április 20. Városi közgyűlés.
Április 23. A kath. kör záróünnepélye este 6 órakor a főgimnáziumban.
Április 27. D. u. A Biharmegyei négyelet évi közgyűlése.
Április 30. Erkel ünnepély a főgimnáziumban.

* **Nagycsütörtök.** Az utolsó vacsorának a legméltóságosabb Oltárszentség szerzésének emlékeztetét üli ma a katolikus egyház, azonban a gyászos időszakra tekintettel, nem fejtí azt a pompát, mely e napot megilletné, hanem más napon ad örömeinek kifejezést. A székesegyházban ma az ünnepélyes szentmisét *Felszer* Antal felsz. püspök káptalani helynök végzi. A mise alatt a püspök krizmát szentel s a mise után megmossa az apostolokat jelképező 12 aggastyán lábát. Déiben a püspök megvendégeli az apostolokat. A plebánia templomokban délelőtt szent misék lesznek oltárfosztással s déután zörgő vecsernye. Jeremiás siralmainak éneklése mellett.

* **A király husvétja.** Bécsből jelentik: A király ma reggel nyolc órakor udvari különvonatban *Wallseebe* utazott, hogy a husvétii ünnepeket *Ferenc Szalvator* főherceg családja körében töltsse el. Az udvari különvonat délelőtt 10 óra 7 perckor ért Amstettenbe, ahon a király automobilon *Wallseebe* utazott. A felség április 17-én vagy 18-án tér vissza.

* **Uj aranygyapjas** Bécsből jelentí egy táviratunk: A király *Montecuccoli* tengeragynak, a haditengerészet parancsnokának, a tengerészet fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül az aranygyapjas rendet adományozta. Tegethoffi óta most történt meg először, hogy a tengerészet parancsnoka ezt a legmagasabb kitüntetést megkapta.

vászon és fehérenemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tuságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszertár mellé, a volt Hegedüs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál
Nagyvárad, Bémer tér.

* **A közgyűlés előkészítése.** Nagyváradi város áprilisi havi közgyűlését, az ünnepek miatt, a jövő csütörtökre tartják meg. Ez alkalommal két választás lesz. A mérnöki hivatalhoz egy könyvvezetőt, azonkívül irnokot választ a törvényhatóság. A város tanácsa, mint értesülünk a könyvvezetői állásra *Tóth Béla* tb. alszámvevő mellett foglal állást, míg az irnoki állás betöltését nyílt kérdésnek hagyja. Ugyancsak ezen közgyűlés elé kerül dr. *Popper Ákos* és társai indítványa, hogy a városi közgyűléseket ezután délután 5 órakor kezdjék. A városi tanács maga részéről hozzájárulna az indítványhoz, de mivel a törvényhatósági bizottság tagjainak szokott életrendjét ez a dolog megváltoztatná, a város tanácsa javasolja, hogy térjenek napirendre az indítvány felett. — Erdemes elintézésre kerülnek az *Osztrák-Magyar Bank* részvényeinek vásárlása, a csendőrskola helyének átadása, a cheque rendszer behozatala az adófizetésnél stb. Elintézésre kerül ugyanakkor a tüdőbetegek részére építendő szanatórium támogatásának ügye. Szóval érdekes közgyűlésre van kilátás.

* **Az Eleméry-osalád gyászja.** Mily részvétellel értesülünk a súlyos gyászról, amely *Eleméry Ferenc* tb. főkapitányt sújtotta. Testvérbátyja: *Eleméry István* huszárszázados Budapesten alig pár napi betegség után, tegnap elhunyt. Pár napig volt beteg, s mint halljuk, meghülésből származott tüdőgyulladás okozta halálát. *Eleméry Ferenc* tb. főkapitány tegnap elutazott a temetésre.

* **Kész az uszoda terve.** Az uszoda építésének kérdése már évek óta interpelláció tárgya, mert a közönség szükségét érzi, hogy ez a fontos közegészségügyi intézmény végrehalására létesüljön. Az uszoda terveit a városi mérnöki hivatal már elkészítette. A polgármester a jövő heti közgyűlésen ezt bejelenti azzal, hogy a kérdést a május havi közgyűlés tárgyalja.

* **Darvassy Lajos nyugdíjazása.** Az ápril 20-án tartandó közgyűlésen kerül elintézésre *Darvassy Lajos* tanácsnok nyugdíjazása. Az ekként megüresedett tanácsnoki állást Nagyváradi város törvényhatósága a május havi közgyűlésen, május 11-én tölti be. A pályázati kérvények május 6-áig adhatók be a polgármesteri hivatal utján *Hlatky Endre* főispánhoz.

* **A két-csökmői körözshid.** Köt és Csökmő között megyei törvényhatósági út van, amely azonban egyáltalán nem felel meg feladatának, mert a két község lakossága nem tudja használni. Az utat ugyanis a Körözs keresztül metszi és a Körözson nincs hid. A két község a megyei törvényhatóságtól kért engedélyt a hid építésére. A megye az engedélyt megadta azzal a kikötéssel, hogy a hidat az érdekeltek kötelesek felépíteni. Az ügy a miniszteriumba került fel, a honnan tegnap érkezett le a megyére. A miniszter a megye határozatát jóváhagyta az engedély megadására vonatkozólag, azonban kötelezi a vármegyét, hogy a hidat a közuti alap terhére építse fel, nem pedig az érdekelteket.

tesse meg. A hid építésére különben a miniszter elrendelte a közigazgatási bejárást május 4-ére. A bejárásra *Ellett Akos* miniszteri szakértőt küldik ki.

* **A közuti alap költségvetése.** A belügyminiszter Nagyváradi város közuti alapjának 1911—912. évi költségvetésén többrendbeli módosítást tett; így a vám alól felmentett új vasgyaloghid építésére felvett kölcsön amortizációját és fentartását, a két közuti vashid javítását, fentartását a közuti alapból töltötte, mivel nem városi hidakról van szó. Ez azonban évenként tetemes terhet róna ilyenformán a város házi pénztárára, amelyet közköltőből kellene fedezni, holott a közuti alapnak van feleslege, a városi tanács javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, hogy a költségvetés változatlan jóváhagyása iránt a törvényhatóság éljen felirati jogával s világosítsa fel a minisztert.

* **Kölcsönt a más birtokára.** Folyó hó 8-án egy helybeli ügyvédet felkereste egy magát *Szilágyi József* pelbárthidi lakosnak nevező egyén s kérte az ügyvédet, hogy a pelbárthidi 352 és 500 számú tkvi betétekben foglalt ingatlanaira 400 korona kölcsönt eszközöljön ki a Polgári takarékpénztártól. Az ügyvéd elvállalta a megbízást s miután meggyőződött arról, hogy *Szilágyi Józsefnek* Pelbárthidon ingatlanai vannak, az adólevelet kiküldte Pelbárthidra *Szilágyi Józsefnek* azon utasítással, hogy azt vigye el a község házára, ott az előjáróság előtt írja alá s az aláírást a község pecsétjével hitelesítsék. Az adólevél ki is érkezett Pelbárthidra, át is vette *Szilágyi József*, aki legnagyobb meglepetéssel fogadta azt, miután neki ezse ágában sem volt kölcsönt felvenni. *Szilágyi József* megijedve besietett Nagyváradra, ahol a rendőrséghez fordult, kérvén az *ál Szilágyi József* kinyomozását. A rendőrség most kutatja a titokzatos pelbárthidi földbirtokost.

* **Ellopott régiség.** *Ö. v. Miskovszky* Anasztázné bejelentette a rendőrségen, hogy *Szt. János-utca 35.* számú lakásában ismeretlen tettes az üvegszekrényt felfeszítette s abból egy 400 korona értékű régi ütőórát elvitte. A rendőrség nyomozást megindította s *Domokos Teréz* cselédet letartóztatta, miután nyomatékos gyauuokok forognak fenn a tekintetben, hogy a lopást ő követte el.

* **Megkerült ékszerek.** A múlt napokban *Reich Irén* bejelentette, hogy arany zsebóráját és láncát elvesztette. Tegnap az órát és a láncot egy cseléd leány bevitte *Kepes Márton* ékszerész üzletébe, ahol értékesíteni akarta. Az ékszerésznek feltűnt, hogy a cselédleány értékesebb órának a birtokában van, ezért az órát és láncot visszatartotta, a leány azonban eltávozott még mielőtt az ékszerész rendőrt hívott volna. *Kepes* az órát beszolgáltatta a rendőrségnek.

Borzalmas lesz a tavasz azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg.

x Nehai főtisztelendő **Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. *Bankó Artur* könyvkereskedő *Rákóczi-ut 10*

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer-tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyárak,
ezüst dísz tárgyak és evőeszközök
valamint zsebórák nagy-
raktára.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy *Rákóczy-ut* *Moskovits-palotában* egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. *Ladányi József* puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőporáruda. Telefon 269.

Uj virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: *Szent János.* — Virág-
: : csarnoka: *Szent János-utca 1* szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok
szép kivitelben, előnyös árak mellett.

x **Stern a villamos** a javított dr. *Just Wolfram* égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fel 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig *Korona 250* ért áru-itja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron. *Bémer-tér. T-1-fo 556.* B

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-
darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművészi tervezések és költsé-
gvetések díjmentesen eszközöltet-
nek. Uj szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A *Zsolnay-féle* gyárak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

Próbababákat, kerti-butorokat, gyermek-kocsikat és gyermek hajtányokat, utazó-, kézi-, piaci-
kosarakat, kefeárkat, gyermekszékeket stb. jól olcsón és nagy választékban

JANKY ANTAL UTÓDA kishidiői

Telefon: 8.

kosár- és lámpaáru-üzletében vásárolhat.

Telefon: 8.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló Jóságú modern és izlések kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközölhetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája

Nagyvárad, Lévy-palota,

Ezredévi emlék tér sarok.

IRODALOM.

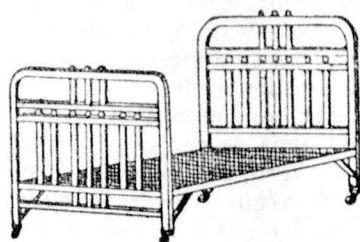
Pesti versek. Irta: Lovászy Károly. Lovászy Károly tollát akkor ismerte meg a nagy közönség ország-szerte, mikor nemrég kiadta »Holnapután kiskedd« című füzetét. Ugyszólván az egész ország közönsége kacagott azon, milyen ügyesen és szellemesen figurazta ki Lovászy a holnaposokat. Ezután a siker után érdeklődéssel vettük Lovászy legújabb **Pesti versek** című füzetét. Sajnos, ez a füzet az előbbiek ötletességét, eredetiségét el nem érte. Van több sikerült kigúnyolása külföldön a budapesti újságversenyeknek, általában azonban a humor erőltetettebb s a tréfa vékonyabb, mint volt a »Holnapután kiskedd« füzetben. A »Pesti versek« Dick Manóval jelent meg Budapesten.

Hölgyeim!

Izléses blousok, aljak, pongyolák, costumök, felöltök és csinos gyermekruhák igen olcsón szerezhetők be

Hevesi „PÁRISI“ divatruházában, Nagyvárad Zöldfa-utcán.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyág 3 matraccal 19 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: A zseni.
Pénteken és szombaton: Nincs előadás.
Vasárnap délután: Karin Anna, este Cigány-szereltem. (Bérlétszűnet.)
Hétfő délután: János vitéz, este Magdolna (Rákosi Jenő népdramája.)

A babuska. A színház énekes személyzete erősen munkába vette a legközelebbi operett-ujdonságát: Fall világsikerű darabját, A babuskát. Kovács Miksa karmester vezetésével Asszonyi László, F. Károlyi Leona, Zsigmondi Anna, a többi főszereplő és a kórusok is jóformán teljesen elkészültek a darab énekes részével. A babuskához Erdélyi igazgató egészen új díszleteket festetett, pompás új kosztümök készültek, szóval a darabnak úgy külső, mint belső kiállítása friss lesz és semmi se marad mögötte a fővárosi előadásnak. A babuska a jövő hét szerdáján kerül bemutatásra.

A Magdolna reprise. Rákosi Jenő szép népdramáját játsszák ma este hétfőn este a Sugárgépi-színházban, a Magdolnát, amely körülbelül mástól évtizeden át egyik legnépszerűbb és legvonzóbb műsordarabja volt a régi Népszínháznak. Külön érdekessége lesz a reprise-nek a darab szereposztása. A Magdolna két női főszerepét: Magdolnát, az anyát E. Kovács Mariska, leányát, pedig Lányát: Polgár Mariska játssza. A főbbi több szerepek is elsőrendűek lesznek.

TANÜGY.

Népoktatás. A Károlyi főgymnáziumban terülnél működő tanítóegyesület tanári folyóirata, Szerkesztői Dreisszger Ferenc tanár vezetésében, Kálmán Károly tanár vezetésével választánáya. Ilyen című folyóirat jelent meg, amelynek célja a tanári körzetben a felvilágosítás, a tanári élet és mélyítése. Ezt főleg az iskola gyökere

latában óhajtja kifejleszteni és érvényesíteni. E lap igen komoly oktatástani és módszertani folyóiratnak ígérkezik. Ezen első szám legelőször igen tartalmas. Szussai Antal »A tanítói hivatásról« értekezik, oda konkludálván, hogy e fontos misszió a lelkek megmentésében, nemesítésében áll a mások boldogulására. Dr. Wiederkehr József »Az iskola vallás-erkölcsi alapjáról« ír tartalmasan. Igen helyesen fejtegeti, hogy e nélkül nincs az iskolának célja. Petrovics József »Iskolánk szervezeti-ről« hosszabban elmélkedik. Potzta Ferenc »Szóbeli fogalmazás«, Reszti István »Művészet a mesélésben« címen értekeznek alaposan. Székely József »A népiskolai természetrajzi gyűjtemény«-ről ír alaposan. Könyvismertetés, apró közlemények zárják be e tartalmas lapot, amelynek előfizetési díja egész évre 4 korona. A lap évenként 10 füzetben jelenik meg 480 oldalon.

Igazságszolgáltatás.

§ Halálos verekedés. (Esküdtseki tárgyalás.) Folyó év január 8 án Papmezővályány községben Gerle Gábor és Sipa János ottani lakosok a kocsmában egy kissé több bátorságot vettek magukhoz, minek aztán az lett a következtése, hogy a két jó barát hamarosan összeszólalkozott. Mikor a kocsmából kiment a két vitatkozó társ, Gerle Gábor, hogy szavainak nagyobb nyomatékot adjon, kihuzott a sövénykerítésből egy karót és azzal Sipa fejére vágott, mitől az meg is halt. Gerle Gábor ügyét tegnap tárgyalta a nagyvárad esküdtbíró-ság, dr. Csulyok Béla táblabíró elnöklelte alatt. A vádat dr. Thury Endre kir. ügyész, a védelmet dr. Kaufman Gyula ügyvéd látta el. Az esküdtek bűnösnek mondták ki vádlottat, minek folytán a bíróság 3 évi bűntetést szabott ki.

TÁVIRATOK.

Mi igaz a bécsi tárgyalásokból.

Budapest, április 12.

(Saját tud.) A miniszterelnök bécsi tárgyalásairól közölt hírekre a Bul. Tud. legilletékesebb helyről szerzett információ alapján azt jelenti, hogy azok egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak. A tanácskozások alatt az osztrák részről a magyar álláspontok sarkalatos tételeit elfogadták. Azok a tételek, melyek miatt új tanácskozásokat fognak tartani jelentéktelen kisebb dolgok.

A magyar küldöttség Rómában.

Róma, április 12.

(Saját tud.) A magyar parlament tagjai ma érkeztek meg Rómába, ahol meglátogatták a szenátus és a karnara elnökeit. A küldöttséget a legmelegebb fogadtatásban részesítették az elnökök.

Sztrájkoló orvosok.

L. va, ápr. 12.

(Saját tud.) A kerületi munkásbiztosító pénztár orvosai ma sztrájkba léptek. A sztrájk oka az volt, hogy a központ nem hagyta jóvá az orvosok és a pénztár között létrejött egyezséget.

Gróf Zichy Ágost hivatalában.

Budapest, április 12.

(Saját tud.) Gróf Zichy Ágost titkos tanácsos felsége új főulvarnagya ma

megjelenik hivatalában, hogy azt elfoglalja. Az új főudvarnagy fogadtatása ünnepélyes formák között történik meg.

Ferenc Ferdinánd köszönete.

Temesvár, ápr. 12.

(Saját tud.) A temesvári katolikus népszövetség legutóbbi gyűlése alkalmával táviratilag üdvözölték Ferenc Ferdinánd trónörökösét. A trónörökös ma táviratilag köszöntötte meg az üdvözlést.

Megváltoztatott halálos ítélet.

Budapest, április 12.

(Saját tud.) Porczik János gyergyóremetei gazdát az esküdtszék kötél általi halálra ítélte felesége megöletése miatt. A Kuria az ítéletet megsemmítette és új tárgyalást rendelt el. Ennek alapján az esküdtszék 15 évi fogházat szabott ki a gyilkosra. Az ítéletet a Kuria ma helybenhagyta.

Készülődnek Kinában.

Pétervár, április 12.

Pekingből jelentik: A kínai hadügyminiszter az összes hadtestparancsnokokat Pekingbe hívta, hogy velük egy mozgósítási tervről tanácskozzék. A régens herceg harcias manifesztumot bocsátott ki, melyben figyelmezteti a hadsereget, hogy minden percben álljon készen a háborúra. A régens továbbá elhívta a hadügyminisztert, hogy a hadsereg újjászervezését mielőbb fejezze be.

Az albán fölkelés.

Szaloniki, ápril 12.

(Saját tud.) Egy a Tuziba vezető utat ostromár alatt tartó arnaurák ellen küldött zászlóalj harcra bocsátkozott a felkelőkkel, kikkel egy óra hosszáig harcolt. A felkelők a harcban súlyos vereséget szenvedtek és rendetlen futásban Tuzi felé menekültek. Tuzi állítólag a felkelők kezében van.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ bútorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Bank részvénytársaság tőkeemelése.

A Magyar Bank részvénytársaság tegnap Erős Rezső elnöke alatt tartott igazgatósági ülésén az 1911. üzletév első negyedéről szóló forgalmi kimutatás beterjesztése alkalmával a bank vezérigazgatója dr. Kur'ander Ed. rámutatott azon minden üzletágban elért hatalmas fejlődésre, melyet a banknak az 1911. üzletév első negyedében elérni sikerült. Nevezetesen beszámolt úgy a betéteknél, mint a váltó-tárcánál és az új összeköttetések terén mutatkozó örvendős emelkedésről.

Ezen eminens faktorokon kívül a megnövekedett forgalma és az intézet irányában támasztott hitelkérdések gyorsabb lebonyolítása érdekében, de végül a helyes és okszerű bankpolitika elvénél fogva s az intézet hitelezőinek nagyobb biztosítására a kultivált üzletágak intenzívebb ápolása parancsolólag követeli, hogy a bank saját tőkéje a megnövekedett forgalomnak és üzletekkel párhuzamosan haladjon és lépést tartson.

Ennek folytán az igazgatóság egyhangúlag elhatározta, hogy az 1910. évi március hó 30. án megtartott rendkívüli közgyűlésen nyert felhatalmazás alapján 2500 drb részvényt 210 korona árfolyammal jegyzésre bocsát ki, miáltal az intézet részvénytőkéje 1911. év végén 2 millióra, tartalékalapja 150 000 koronára emelkedik. A Magyar Bank r. t. reális tőkeemelésében biztositékát látjuk közgazdasági életünk újabb izmosodásának, melyben kétségtelen érdeme van a Magyar Bank r. t. ügy anyagi helyzetére tekintettel sulyal bírónak, mint bank-szempontról kitűnő igazgatóságának, mely az intézetet alig öt év alatt erre a nivóra emelte.

A Magyar Bank R.-T. mint tudjuk, 1907. év elején kezdte meg működését: 1 millió korona alaptőkével, melyet 1910. március 30. án 1,500,000 koronára, most pedig 2 millió koronára emelt fel és eddigi működése és eredményei után élvezte fényesen beváltotta a hozzá fűzött várakozásokat. A mostani kibocsátás sikere különben már biztosítva van, mert azokat a részvényeket, melyekre az elővételi jog nem gyakoroltatik, egy e célra már megalakult konzorcium kötelezte átvenni a kibocsátási árfolyamánál 2 koronával magasabb kurzuson. Ezért történt, hogy az elővételi időre igen rövid határidő szabattott (április 30.) és az új kibocsátású részvények már 1911. július 1-től a haszonban is részesednek.

A Fekete Körözs ármentesítő társulat közgyűlése. Nagyszalotán tegnap tartotta meg a Fekete Körözs ármentesítő társulat az évi rendes közgyűlést gróf Tisza Kálmán elnöke alatt. A közgyűlésen Müller György társulati igazgató terjesztette elő a társulat ügyeit, melyet tudomásul vettek. Ezután Lazarovits Gábor főmérnök olvasott fel hosszabb tanulmányt a belvizek levezetéséről. Majd átérték a Kölesér lemélyítése tárgyában beadott kérelemre, melyet teljesítettek is.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése:

Budapesten

A kedvezőtlen időjárás folytán az árak ma is 10—15 fillérrel magasabbak voltak.

Határidők záralata:

Áprilisi buza	— — — —	12:11
Májusi buza	— — — —	11:80
Októberi buza	— — — —	10:97
Áprilisi rozs	— — — —	8:73
Októberi rozs	— — — —	8:32
Áprilisi zab	— — — —	8:42
Októberi zab	— — — —	7:30
Májusi tengeri	— — — —	5:76
Juliusi tengeri	— — — —	5:93
Augusztusi repce	— — — —	13:90

Nagyváradon.

Árak 50 kgonként

Buza	— — — —	11:—	11:40
Rozs	— — — —	7:30	7:50
Tengeri	— — — —	5:40	5:60
Zab	— — — —	8:50	8:60
Arpa	— — — —	8:—	8:—
Lóheremag nyers	— — — —	52:—	65:—
Lóheremag ólomzárólt	— — — —	92:—	95:—
Lucernamag ólomzárólt	— — — —	240:—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

**MEGELOZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPOGYAR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5 SZ.
BEMER-TÉR, (BAZAR-ÉPÜLET)

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

Telefon: 1054.

Husvétii illatszerek

a legolcsóbban és legnagyobb választékban az

Illatszer Királynál

Rákóczi-ut., Weiszlovits-ház,

szerezhetők be:

Figyeljen az árakra!

1 üveg	Pármai ibolya illat	50 kr.
1 »	Francia »	1— »
1 »	Gyöngyvirág »	50 »
1 »	Francia gyöngyvirág	1— »
1 »	Spanyol orgona	50 »
1 »	Francia orgona	1— »
1 »	Keleti rózsa	50 »
1 »	Török rózsa	1— »

Minden más illatban 30 krajcártól feljebb.

1 üveg	francia brillantin	15 kr.
1 »	Vera Violetta »	22 »
1 »	» » nagy	35 »
1 doboz	Francia ibolya szappan	50 »
1 »	» rózsa szappan	50 »
1 »	Legf. francia ibolya szap.	1— »
1 rud	rózsa glicerín szappan	20 »
1 »	ibolya »	23 »
1 drb	Kielhauser Speick »	28 »

Minden más létező szappan a legolcsóbb árban.

1 doboz	Leickner Fettpuder	38 kr.
1 »	amerikai Porcellán puder	1 20 »
1 »	eredeti francia puder	80 »

Minden más létező puderek a legolcsóbb árban.

1 üveg	Bay Rum	35 kr.
1 »	Eau de Chinin	60 »
1	Férfi fésű	15 »
1	Bajuszkötő	15 krtól
1	Duble bajuszkéfe	20 kr.

Óriási választék diszfésűkben és hajtukben.

1 drb	francia fogkefe	10 krtól
1 üveg	francia szájviz	25 kr.
1 »	Odol	74 »

Illatszerek kimérve a legmodernebb Odanrok.

Győződjön meg személyesen az árakról.

Nincs kényszer vásárlás!

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszteendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

401—1911. szám.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegye magyarszéki járásához tartozó nyugdíjazás folytán üresedésbe jött drágcsékei körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. tc. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. tc. 3. §-ában körülírt képesítésüket, eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi április hó 28-ig személyesen adják be.

NIGRIN
(Fernelendt)
a legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

A választást f. évi április hó 29-én d. e. 10 órakor fogom a drágcsékei körjegyzői irodában megtartani.

1. Törzsfizetés 1600 korona;
2. Utiátalány a kör belterületén teljesítendő utazásokra 342 korona;
3. Körönkívüli utazások esetén 50 fillér kilométer pénz s 6 kor napidíj;
4. Irodafűtés és világítási átalány 234 korona;
5. Tűzifa befuvarozási átalány 75 kor.;
6. Iroda tisztántartási átalány 100 kor.;
7. Természetbeni lakás s ahhoz tartozó kert hasznélvezete s a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított munkadíjak.

Magyarszéke, 1911. évi április hó 10-én.

Dr Halász Elemér,

274

főszolgabíró.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Ujdonság. Szekrényág.

Szabadalom bejelentve.

Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor.-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető

HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam butor és különleges munkákat szakszerűen készíték. Rajz, költségvetés s szakvélemény díjtalanul.

Központi szállító iroda.

A közelgő költözködési időny alkalmából felhívjuk a t. közönség szives figyelmét szabadalmazott butorkocsiainkra, a melyekkel a legkényesebb és legdrágább burorok szállítását úgy helyben mint vidéken, valamint az ország bármely városába felelősség mellett eszközöljük. Elvállalunk továbbá költöztetéseket nyitott féderes stráf-szekereinken is — úgy helyben mint vidéken.

Elfogadunk és előleget adunk butorokra és egyéb ingóságokra ezeket saját száraz és tűzmentes raktárainkban elhelyezzük.

Központi szállító iroda.

GRÜNBAUM J. ÉS TÁRSA,
Kossuth-utca 8. Telefon 701.

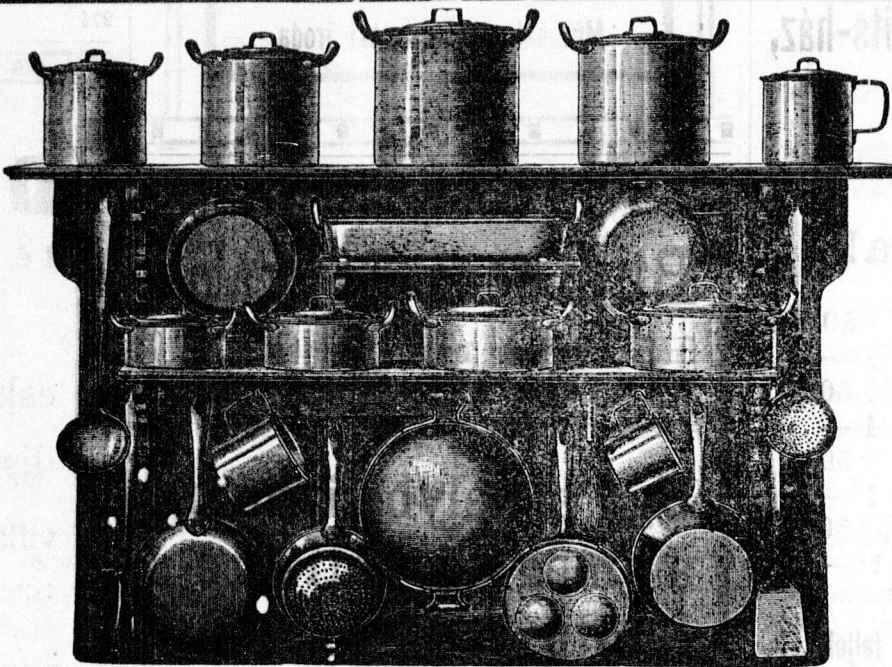
Alapított 1874.

Telephon 451.

A legjobb varrógépek és kerékpárok csakis

FEIGENBAUM cégénél Kert-utca kaphatók.

Mindennemű varrógépek és kerékpárok javítása. Ugyisint ezekhez alkatrészek nagy választékban.

TARSOLY és RISZTÓkülönlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.**Modern**
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:

szekrényágy
3 matraccal**K 19.50.**

Gyermekágyak

K 26-tól.**HIRDETMÉNY.**

A Magyar Bank Részvénytársaság az 1910. március hó 30-án tartott közgyűlés felhatalmazása alapján a bank részvénytőkéjét 2500 darab új 200 koronás n. é. részvény kibocsátása által egy millió ötszázezer koronáról

két millió koronára

emelje tel.

Ezen új 2500 darab részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal rendelkeznek a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvények 208 korona vételárban bocsátatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 8 korona a rendes tartalékalaphoz csatoltatik.

2. Minden 3 régi részvény birtokosának egy új részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 208 korona vételáron felül darabonként 2 koronát bélyeg- és kiállítási-díj címén megfizetni.

3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1911. április 30. Az ezen határidőben elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak

1911. április 30-ig darabonként 70 koronát,

1911. májks 31-ig » 70 »

1911. június 31-ig » 70 »

az intézet pénztáránál Nagyváradon, vagy margittai fiókjánál, Margittán készpénzben befizetni.

4. A befizetett összegek után 1911. június hó

30-ig 5 százalékos kamat megtérítették s az új részvények 1911. július 1-től kezdve az üzleti haszonban részesülnek.

5. A befizetésekről ideiglenes részvények adatnak ki s a késedelmes befizetőkre az alapszabályok erre vonatkozó §-ai nyerne alkalmazást.

Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvényeseket, kik a kibocsátandó új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket a fent kitűzött záróhatáridőig vagyis 1911. évi április hó 30-ig az intézet pénztáránál vagy margittai fiókjánál lebélyegzés céljából bemutassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyváradon, 1911. évi április hó 12. napján.

A Magyar Bank Részvénytársaság
Igazgatósága.

MEZEY JÁNOS és TÁRSÁ cég

Telefon 249.

Szent László-tér.

Telefon 249.

Ajánlja idény cikkeit

Böjtre **Friss Tea-vajat** $\frac{1}{4}$ klgr. **45 kr.** Székely tömlőtúrót, mindennemű csemege sajtokat, olajban, sósvízben pácolt halakat, ét-olaj, hazai és déli gyümölcsök.

Husvetra **Prágai és Kassai Sódart** cukortojások, legkitűnőbb fűszer és különlegesen faj kavét

Bel- és külföldi cognac, pezsgők, likörök asztali és csemege borok.

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.**MAUTNER-fele gazdasági vetemény és virágmagvak.**

Tisztelettel

MEZEY JÁNOS és TÁRSÁ.